

Titel van het Open Oproep project

Studieopdracht voor een nieuwe bezoekersinfrastructuur, voor architecturale ingrepen en de omgevingsaanleg om de kwaliteit van de toeristische beleving te versterken en voor de restauratie van een aantal ruimtes in het Gravensteen te Gent.

Projectomschrijving

Het Gravensteen is een uniek monument en hoort bij de oudste gebouwen van Gent. Deze burcht gaat in oorsprong terug tot de 9de eeuw en is een belangrijke historische getuige en exponent van de rijke middeleeuwse geschiedenis van de stad. Ze bevindt zich vandaag in het hart van de stadskern en met haar versterkte muren met kantelen, uitkijktorens, donjon en poortgebouw vormt ze er een sterk landmark. Vandaag is het Gravensteen dan ook één van de belangrijkste cultuur-toeristische trekpleisters van Gent, met jaarlijks meer dan 300.000 bezoekers.

Hoewel het Gravensteen in essentie veel te bieden heeft, is er dringend nood aan een opwaardering van de integrale bezoekersbeleving. De Stad Gent wil in de toekomst inzetten op een betekenisvolle en kwalitatieve beleving van het monument met verschillende parcours en verhalen op maat van de bezoekersgroepen, waarbij het Gravensteen niet enkel fungeert als een feitelijke, historische of authentieke plek, maar ook als een mythische en imaginaire plek.

Het stadsbestuur streeft hierbij naar de integrale toegankelijkheid en opwaardering van talrijke bijzondere plekken binnen het Gravensteen: de binnentuin heeft potentieel als stedelijke 'verborgen' groenruimte en als deel van het belevingsparcours, het dak van de donjon is onderbenut als publieke ruimte en heeft de potentie van een groot balkon met zicht over de stad, ... Ook het huidige, benepen kassagebouw uit 2005 is aan vervanging toe en de mogelijkheden tot integratie van een ruim en comfortabel bezoekersonthaal, sanitair en eventuele aanvullende functies dienen onderzocht te worden. Uiteraard dienen de erfgoedwaarden van de burcht hierbij gerespecteerd en versterkt te worden en zal de dialoog tussen oud en nieuw een cruciale rol spelen.

Door een geslaagde herwaardering van haar historische elementen, het opwaarderen van haar markante onderdelen en het herbekijken van de routing, wil Stad Gent dit monument laten uitgroeien tot een unieke en bezoekerservaring en een beleving van een authentiek stuk erfgoed in deze 21ste eeuw.

Daarom gaat het stadsbestuur via de Open Oproep op zoek naar een ontwerpteam dat haar ambitie kan vormgeven op vlak van architectuur, restauratie, landschapontwerp, scenografie en mediatechnologie en dat de beleving van het monument, door hun onderlinge synergie, op een hoger niveau kan tillen. De architectuur en scenografie fungeren hierbij als een framework voor de hedendaagse en innovatieve museale inrichting (audio- en beeldinstallaties, verlichting, toestellen voor virtual of augmented reality, ...). Stad Gent gaat dan ook op zoek naar een multidisciplinair team om deze verwachtingen waar te maken.

Volgende aspecten maken geen deel uit van de opdracht:

- De storytelling (verhaallijnen) en het uitwerken en realiseren van bijbehorend tekst-, audio- en beeldmateriaal.
- Opmaak van het beheersplan. Een voorontwerp zal ter beschikking gesteld worden van de geselecteerde ontwerpers.
- Studiewerk en werfopvolging stabiliteit.
- Veiligheidscoördinatie en EPB-verslaggeving.

Project binnen het Onroerenderfgoedbesluit

Voor de restauratieve werken aan het monument wil Stad Gent een beroep doen op de erfgoedpremies, hoger dan 50%, volgens de bijzondere procedure van de Vlaamse Overheid. Hiervoor dient voldaan te worden aan het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoedbesluit van 12 juli

2013. Voor dit project wordt dan ook een ontwerper aangesteld volgens een aangepaste procedure van de Open Oproep.

Concreet betekent dit dat kandidaat inschrijvers in hun portfolio hun deskundigheid voor dit bijzondere erfgoedproject dan ook moeten aantonen aan de hand van minstens de elementen uit artikel 11.5.2 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 met betrekking tot kwaliteit:

1° bij de aanstelling van ontwerpers en uitvoerders wordt minstens rekening gehouden met de volgende elementen:

- a) de relevante studie- en beroepskwalificaties;
- b) de algemene deskundigheid met betrekking tot de specifieke projectopdracht;
- c) een vermelding van het gedeelte van de opdracht dat de ontwerper of uitvoerder minstens in eigen beheer zal uitvoeren;

2° de ontwerpbeurt houdende de opmaak van beheersplannen, de voorafgaande onderzoeken, en de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten aan beschermde goederen en erfgoedlandschappen wordt minstens gegund op basis van de volgende gunningscriteria:

- a) een conceptnota, met omschrijving van de aanpak en de methodologie van de opdracht;
- b) de aanpak inzake duurzaamheid;
- c) de vermelding van welke diensten voor welk ereloon geleverd zullen worden;
- d) als dat van toepassing is: de visie op de werfopvolging.

Locatie bouwplaats

- Sint-Veerleplein 11, 9000 Gent
- Richtlijnen voor fotograaf:
Gelieve volgende beelden zeker mee te nemen bij de projectomschrijving:
 - Foto vanop dak(terras) van de donjon;
 - Foto's van de binnentuin met walmuur en gebouwen;
 - Foto van het vervallen noordelijk bijgebouw;
 - Foto van zicht op burcht vanuit de stad (Geldmunt / Rekelingestraat / Lievestraat);
 - Interieurfoto's van de donjon en de stallingen;

Bouwheer

- Stad Gent
- Contactpersoon: Doreen Gaublomme, Directeur IVA Historische Huizen, 09/266.85.10, doreen.gaublomme@stad.gent

(Bouw)budget

- € 8.100.000,- (incl. erelonen en 21% btw)

Honorarium

Globaal ereloonpercentage voor architectuur, technieken, scenografie en omgevingsaanleg van 12,5% berekend op het totale investeringsbedrag.

Exclusief

- De storytelling (verhaallijnen) en het uitwerken en realiseren van bijbehorend tekst-, audio- en beeldmateriaal.
- Opmaak van het beheersplan.
- Studiewerk en werfopvolging omtrent stabiliteit.
- Veiligheidscoördinatie.
- EPB-verslaggeving.
- Uitvoering van vooronderzoeken, noodzakelijk ter ondersteuning van de studieopdracht (grondonderzoek, materiaaltechnisch onderzoek, ...)

Vergoeding ontwerpers

- 15.000,- euro (excl. btw) per kandidaat
- aantal kandidaten: 5.

Timing project

- Selectie ontwerpers: september 2018
- Eerste briefing: oktober 2018
- Eventuele tweede briefing: november 2018
- Indienen wedstrijdontwerpen: januari 2019
- Toewijzen ontwerpopdracht: februari/maart 2018

Gunningscriteria

- De kwaliteit van de concept- en visievorming en het ontwerpend onderzoek in het licht van de ambities en verwachtingen van de opdrachtgever zoals ze geformuleerd zijn in het bestek
 - en dit in een ruim maatschappelijk kader;
 - meer functioneel toegepast op de praktische eisen van de gebruikers;
 - en in relatie tot het erfgoed/monument.
- De procesgerichtheid, de procesbereidheid en de visie op de werfopvolging.
- De raming en kostenbeheersing van de projectkost, met vermelding van welke diensten geleverd worden voor het vooropgestelde honorarium.
- De projectfasering en realisatietermijn
- De duurzaamheid.
- De teamsamenstelling.

Het gewicht van de respectievelijke criteria is als volgt vastgesteld: 4 / 3 / 3 / 2 / 1 / 1.